

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2015-2016

Probă scrisă

Limba și literatura maghiară maternă

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 de puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Még a föld is más itt. Keményre taposott, meddő. Az ide hullott magvak szívszorongva lapítanak a kemény kéreg alatt – nem mernek kicsírázni.

Zotmund a falnak támasztotta hátát, lába ujjával megkoppintotta a házak közé szorult tér földjét, mintha barátkozni akarna vele. A föld ellenséges és néma maradt.

Talpa bőrén még érezte az otthoni rét hűvös érintését, a folyó felé vezető út forró homokját, ahogy átbugyborékol lábujjai között. Zotmund a katonák házának udvarán az otthoni tájba burkolódzott. A hangok sem jutottak el hozzá: a céltábla száraz koppanásai, a vívóbotok csattogása, a birokra kelt vitézek harci kiáltásai, a biztatások, örvendezések hangzavara fennakadt álmodozása burkán.

Pedig hát magától jött, vitéz akart lenni, fényes katona. Ellökte magát a faltól, előrelépett. A zajok rázuhantak, nemcsak a fülével, a bőrével is érzékelte a hangokat, de éppen olyan idegennek érezte őket, mint a keményre taposott föld érintését. Tekintete ijedten rebtent csoportról csoportra, ámultan nézte, milyen ügyesen forgatják a vívóbotokat, megcsapta a birkózók erőfeszítéséből kisütő vidámság, aztán szeme a nyilazókra tapadt, egy torzonborz katona kezében volt az íj, egyetlen mozdulattal emelte célra s feszítette meg a húrt, s azon nyomban lőtt is – a nyílvevő a céltábla közepébe fúródott.

– Még egyszer – kiáltották a többiek, mintha ez a lövés megismételhetetlen volna, s ő erre új vesszőt helyezett az íj idegére, és ugyanolyan céltudatos és határozott mozdulattal belelőtt a cél közepébe.

Zotmund melegséget érzett a szívében, örvendezett, mintha nem is az idegen katona, de ő maga talált volna ilyen magabiztosan a célba. Átjárta a vágy: közéjük tartozni. És ekkor a nyilazó katona ránézett, elmosolyodott. Zotmund úgy érezte, semmi ellenséges, semmi gúny nincs az arcán – és feléje nyújtotta az íjat.

– Gyere, próbáld meg!

– Úgy van, próbáld meg! Lőjön a zöldfűlű – kiabálták a többiek.

Zotmund kezében még sohasem volt íj, de azért megpróbálta ugyanazzal a mozdulattal kilőni a vesszőt, ahogy a borzastól látta. Célra emelt, egyben megfeszítette a húrt – csodálkozott, hogy mekkora erő kell hozzá – és lőtt. A nyílvevő fáradt, beteg ívvel hullott a céltábla előtt a földre, a katonák harsogva nevettek, de Zotmund nem keseredett el, velük nevetett, érezte, ez a szerencsétlen lövés egy lépés ahhoz, hogy befogadják.

(Lázár Ervin)

1. Adj találó címet a szövegnek!

2 pont

2. Jellemezd 4-5 mondatban Zotmundot a szövegrészlet alapján!

8 pont

3. Értelmezd a szövegösszefüggés alapján az alábbi részletet!

6 pont

A zajok rázuhantak, nemcsak a fülével, a bőrével is érzékelte a hangokat, de éppen olyan idegennek érezte őket, mint a keményre taposott föld érintését.

4. Milyen szóképet ismersz fel az alábbi mondatban? Nevezd meg szókép fajtáját, majd írd ki a szövegből egy ugyanolyan fajta szóképet!

3 pont

Az idehullott magvak szívszorongva lapítanak a kemény kéreg alatt – nem mernek kicsírázni.

5. Zárd le a történetet 5-6 mondatral!

6 pont

6. Egészítsd ki a következő mondatot két különböző bővítménnyel, majd nevezd meg a bővítmények fajtáját! **6 pont**
Vitéz akart lenni.
7. Kire/mire vonatkoznak a névmások az alábbi részletekben? **3 pont**
a. *Zotmund a falnak támasztotta hátát, lába ujjával megkoppintotta a házak közé szorult tér földjét, mintha barátkozni akarna vele.*
b. *Ellökte magát a faltól, előrelépett.*
c. *....s ő erre új vesszőt helyezett az íj idegére, ...*
8. Cseréld ki a képzőket a következő szavakban úgy, hogy ellentétes jelentésű szavakat kapjál! **6 pont**
ügyesen, megismételhetetlen, szerencsétlen

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 de puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, és válaszolj röviden a szövegre vonatkozó kérdésekre!

Harcias hajósok

A vikingek kiváló és büszke hajósok voltak. Skandináv vizeken halásztak és kereskedtek, a környező földeket pedig megművelték. Amikor a népesség megnövekedett, szűkösen kezdett bizonyulni a föld.

A Kr. u. VIII. század vége felé erős és gyors hajókon felfedezők hagyták el Skandinávia szaggatott partvidékét. A svéd vikingek Kelet-Európa felé hajóztak, új kereskedelmi utakat nyitottak a Balti-tengeren, s rozmárfogat, csontot és prémet kínáltak cserébe ezüstért, gyöngyökért és kínai selyemért.

A X. század elején orosz folyókon hajózva eljutottak a Közel-Kelet gazdag piacaiig, például Bagdadig. A dán és norvég vikingek Nyugat-Európa felé indultak. Lerohanták a városokat, és kirabolták a kolostorokat, drakkarjaik (hajóik) pusztá látványa is halálra rémítette a part menti települések lakóit. A hódítások során egyes vikingek letelepedtek, parasztok és kereskedők lettek. Mások átszelték az Atlanti-óceánt, felfedezték Izlandot és Grönlandot, sőt Amerikába is eljutottak.

(Claire Craig: *Felfedezők és kereskedők*. Passage Kiadó, 2001)

1. Fogalmazd meg 1-2 mondatban, mi a szöveg témája! **5 pont**
2. Olyan dolgokat állítunk az alábbi mondatokban, amelyekre az olvasott szöveg utal, ám a közlések sorrendjét összekevertük. Állítsd helyre számozással a szöveg gondolatmenetének megfelelő sorrendet!
- *Európa keleti területein prémeket adtak el ezüstért.*
 - *Nyugat-Európában földművelő társadalmakat alapítottak.*
 - *A Közel-Kelet országaiba vízi úton jutottak el.*
 - *Egyre nagyobb lett a lélekszámuk, ezért kénytelenek voltak új területeket meghódítani.*
- 8 pont**
3. Válaszolj minél pontosabban és tömörebben a kérdésekre! Ha szükséges, olvasd el újra a szöveget! **9 pont**
- a. Honnan származnak a vikingek?
 - b. Hova jutottak el útjaik során?
 - c. Mivel kereskedtek?
4. A következő szavak szinonimái benne vannak a fenti szövegben. Keresd ki őket: *város, sebes, templom, elérkeztek!* **8 pont**
5. Magyarázd meg az aláhúzott szavak jelentését az adott kontextusban: **10 pont**
szűkösen bizonyul, lerohanták a városokat, átszelték az Atlanti-óceánt, X. század, rémítette a lakókat!

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont